

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 281-ik szám.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

6-határon polt sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, december 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelk: Mit akar a német?
A képviselőház ülése.
A városi képviselők szaporítása.
Szobrot Szilágyi Dezsőnek!
Léjje magát agyon! . . .
Ingyen kenyér!
Vászonai Vilmos lovagias ügye.
Szell és Darányi sajtópöre.
Akció a párba ellen.
Tömeges adóárverések Aradon.
Lövöldözés az utcán.
Egy fővárosi tanár kegyetlensége.
Tárca: Vallási és politikai küzdelmek a XVII. században. Irta: Kara Győző.
Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.

Mit akar a német?

Arad, december 6.

A német vámtarifa-javaslatot beterjesztették hétfőn a birodalmi gyűlés elé és ezzel a birodalmi kormány egy oly akciót indított meg, amely lefolyása és hatásában egyenesen kiszámíthatatlan. Ezt a vámtarifa-javaslatot már ismertettük és méltattuk annak idején lapunk élén, midőn „illetéktelen” kezek idő előtt nyilvánosságra hozták azokat az „illetékes” körök nagy bosszúságára. E tarifa-javaslat lényege abban áll, hogy a gabona s egyéb termények- és fogyasztási cikkekre oly magas beviteli vámokat szab, a milyene-

ket a világ még nem látott. A magas vámtételek pedig nem jelentenek egyebet, minthogy a kormány azokkal a belföldi termények árát kívánja megfelelően felemelni a külföldi behozatal, de leginkább a belfogyasztás rovására; praeminnek azok, melyeket a vámtörvény révén a fogyasztók fognak fizetni a termelőknek. Midőn a javaslat a titok zára alól kipattant, oly szörnyű felháborodást és visszahatást keltett egész Németországban, hogy már-már azt lehetett hinni, miszerint az utolsó percben nem fogják a birodalmi gyűlés elé terjeszteni. A remény hiunak bizonyult; a kormány most lelket is akar önteni abba a formába, mely az agráriusok vágyainak megtestesülését képezi, és a világ tanuja lesz, mint sarcolják meg a Ritterburgok urainak utódai a polgárságot modern eszközökkel, annélkül, hogy „tjokat állják.

Ugy látszik azonban, hogy a polgárság nem fogja csak úgy könnyedén lehuzatni a bőrét, hanem védelmezni fogja azt, a meddig csak erejéből és tudásából telik. Ugy látszik tisztában vannak azzal, mi vár rájuk, ha a javaslat törvénynyé lesz, hogy a gyáros, a munkás drágábban fogja élelmi szereit vásárolni, s kevesebbet fog bére fejében kapni, mert munkaadója: a gyár, drágább terményeket fog feldolgozni; a munkásnak tehát

drágább lesz a kenyere és olcsóbb a munkája; de szenvedni fog vele együtt a katon, tisztviselő, pap, iparos, kereskedő, szóval mindenki, a ki nem a saját földjének terményei után él.

Magyon érthető tehát, hogy most, a javaslat beterjesztése alkalmával egy Molkenbuhr nevű képviselő egyebet közt a következő kijelentésekkel üdvözölte azt: „Az agráriusok ki akarják fosztani és rabolni a tömeget; az agráriusok olcsó munkabért akarnak még akkor is, ha a munkások éheznek és éhen vesznek.” Hogy mit jelentenek e vámok a fogyasztó közönséggel szemben, azt Molkenbuhr mindjárt számokban is kifejezte: „Az új vámok, ha tökéletesnek, a belföldi fogyasztást tízennyolc milliárddal terhelnék meg. Ez oly összeg, melyet az 1870—71-iki háboruban még a legyőzött Franciaországra sem vetettek ki hadisarcoképen.”

Különben itt is bebizonyul, hogy igazságtalan ügyet csak igaztalansággal lehet védelmezni. Abban ugyan nem kerteltek a javaslat szülői és kereszt komái, hogy a valódi nevének nevezzék; mert például az egyik miniszter ide-tova egy éve úgy nyilatkozott, hogy az igazi védvámoknak olyannak kell lennie, mely a belföldi termelés drágább voltát az olcsóbb külföldivel szemben kiegyenlíti. Aztán meg a német kancellár is, a ki most a javaslat be-

TÁRCA.

Vallási és politikai küzdelmek a XVII. században.

— Előadás a Szabad-Lyceumban. —

Irta: Kara Győző.

(Vége.)

Ezzel a bántalmak, a keserűségek kelyhe színgig telt. Kardja markolatához kapott, a vérig sértett nemzet s Bocskay István állott az élére. Fegyver zajától visszhangzott az ország, Bécs remegett, a Habsburgok trónja ingott s Pozsony várának ormain lengtek Bocskaynak győzedelmes zászlói. „Az állami önállóság és lelkiismereti szabad ág biztosítását írta föl” Bocskay e zászlókra s a vezér „angyalai,” a hajduk, „e csavargó, lézengő szegény emberekből egyszerre nemzeti hőskökké lett szabadságharcosok” Alsó-Ausztriában, Morvában és Sziléziában száguldoztak.

Háromszáz év után is elismerés illeti Kassa városát, mely Felső-Magyarország területén elsőnek szegődött a nemzeti ügyhöz s megtörté B-igloszoja és Basta erejét. Nem lendített a Habsburgok ügyén sem a Zrinyiek, sem a Batthyányak, sem a Draskovicsok támogatása, tulnyomó volt a szabadságharcosok pártja s e pártban volt a török him, aki Bocskaynak, Er-

délynek immár megválasztott fejedelmének és a magyar szent korona birtokosának Rákosmezén koronát téven fejére, őt elismerte Magyarország királyának. Es most mutatkozott Bocskay a maga igazi nagyságában, a maga meztelen önzetlenségében. Két koronát juttatott neki a sors s ő egyiket sem áhította. En sokszor kerestem a világtörténetben Bocskay hasonmását s hozzáfoghatót mást nem találtam, csak Amerika szabadsághősét Washington Györgyöt. Egyedül eme két férfiban volt meg az a tiszteletreméltó lelki nagyság, mely egy győzelmesen befejezett szabadságharc gyümölcsét nem a saját, hanem nemzete javára szakasztja le s Bocskay igazán akkor diadalmaskodott a Habsburgokon, mikor önönmagán győzve a fejére tett török koronát — melyet most Bécsben őriznek — a mellette álló Széchy Györgynek átadva kijelenté, hogy Magyarországon csak a nemzet akarata tehet valakit királyllyá és még ez sem akkor, ha még él a koronás király.

A Habsburgok meggyőződhettek, hogy a ki ellenük küzd, az nem holmi kalandos nagy-ravágyó, hanem a nemzeti ügynek egy önzetlen hőse s megkötötték vele a bécsi békét, mely alkotmányunkat biztosítva véget volt vetendő a törvénytelen ségeknek s kezdetét hirdető egy jobb, egy boldogabb korszaknak; mert egy táborba bozta együvé a pártokra szakadt nemzetet s Bocskay kardja most már Ru-

dolf védelmére cikázott s a török hatalomra készült lesújtani. Bocskayból, a volt felkelőből ismét a király védője lett s hogy a zsitvatoroki békében a büszke félhold végre magával egyenrangunak ismerte el a Habsburgokat, az Bocskay érdeme. Mire a felkelés második évének vége bekövetkezett, Bocskay elérte volt azt, a mire törekedett: „a lelkiismeret ügyében a három felekezet egyenjogosítását, a közjogiakban a magyar uralom teljes visszaállítását” s midőn ezeket biztosítván ugyancsak ez év, 1606. december 29 én szabadsá: unk e főnkelt bajnoka Kassán váratlanul kimúlt, gyászba borult a nemzet gúnusza s a gyulafejevári kriptában a nemzet hálája örökös annak hamvai mellett, kinek daliás alakját ércben megörökítve új életre keltette egyik késő unokája annak a királynak, a ki ellen egykor Bocskay kardot rántott. A királyi elismerés eme megnyilatkozása legszebb apotheosisa Bocskay elévülhetetlen érdemeinek. —

„Valameddig a korona ott fenn nálunknál erősebb nemzetségnél, a nemzetnél lézen és a magyar királyság is a németeken forog, mindenkor szükségés és hasznos egy magyar fejedelmet Erdélyben fentartani.” E nagyjelentőségű szavakat olvassuk Bocskay István politikai végrendeletében s a bekövetkezett események igazolták, mennyire látott a jövőbe e kiváló politikus. A megpróbáltatás évei csak ezután következtek. A század második tizedé-

terjesztése és megvédésére vállalkozott, már a tavasszal kijelentette, hogy ő a gabona, különösen a buza és rozs vám-tételeinek emelését elkerülhetetlennek tartja; de már a továbbiakban, a szépitgésben szörnyű mód eldobta a súlykot. Azt állította mindjárt folytatásképen, hogy ezen emelésnek határt szab az ipar termelési és kiviteli képességének érdeke, valamint a munkás kedvező életföltételeinek megóvása. Hogy a munkások kedvező életföltételei miképen fognak alakulni, azt megmondta Molkenbuhr képviselő, hogy pedig az ipar termelési képességét miként fogja emelni a feldolgozandó nyerstermények mesterséges megdrágítása, azt mindenki magától elgondolhatja. Mindkettőnél furcsább lesz azonban a német ipari kivitel dolga; mert annyi már bizonyos, hogy a termelő államok, tehát a német iparcikkeknek fogyasztói, megtorlásul elfogják zárni határaikat a német cikkek bevitelére elől.

De hát mit tartozik mind ez hozzánk? kérdi a nyájas olvasó, hadd végezzék el a németek a maguk baját otthon egymás között. Bizony jó is volna, ha csak ő rájuk tartoznék ez a dolog, de fájdalom minket is nagyon közélről, talán valamennyi között legközelebről érdekel. — Mert nagyon valószínű, hogy azt a kárt, a melyet a német védvámok az Osztrák-Magyar monarchiának okoznak, ezt a kárt — szerencsétlen közgazdasági függésünkkel fogva — egyedül és kizárólag csupán csak mi magyarok fogjuk megfizetni.

Annyira bizonyosak e felől a vezérő osztrák államférfiak, hogy még a szemüket sem hunyorítják a Németország részéről tervezett gazdasági reakcióval szemben. Goluchovszki Agenor, az osztrák külügyminiszter az utolsó delegációk alkalmával, midőn már ismeretes volt a német vámtarifa-tervezet, kárhóztató, vagy visszautasító szavak helyett sietett kijelenteni, hogy a politikai barátságot nem érinti a gazdasági háború.

Es ez a szomorú kilátás, hogy a Németországgal vivendő gazdasági háború költségeit mi magyarok fogjuk megfizetni, hogy e háboruban mi tönkre menni, az

osztrákok pedig meggazdagodni fognak, nem valami pesszimisztikus sötétben látó aggályoskodás, hanem *tényeken alapuló föltevés*, a mely biztosan bekövetkezik, ha csak a föltámadó nemzeti közszellem el nem söpri azt az önző reakcionárius áramlatot, mely ma hazánk közgazdasági viszonyainak irányítását oly kárhóztatos módon befolyásolja és ha ez a fölébredő független közérzet vámpolitikánk önállóságát biztosító törvényeinknek érvényt nem szereznek s az önálló vámterület kivívásával politikai s közgazdasági függőségünknek, melyben Ausztria iránt vagyunk, szóval az osztrák rabszolgaságnak véget nem vetnek.

Amint azonban az ügyek most állanak — miként említők — erre kevés a kilátás. Ahelyett, hogy az illetők az önálló magyar vámterületre való áttérhetés technikáját előkészítenék, ahelyett, hogy azon dolgoznának, hogy szükség esetén nehézségek nélkül felállítható legyen a magyar vámsorompó és szervezhető a magyar vámkezelés, ehelyett az általános osztrák-magyar vámtarifa tételeinek kidolgozásán munkálnak, amelynek nem más a célja, minthogy egyszermindenkorra, felmondásos idő nélkül, közmegegyezéssel állapíttassanak meg azon tételek és módok, melyek mellett az osztrák-magyar monarchia, mint közös vámterület az ő szerződéseit a külállamokkal megkötöti. Ha egyszer ez az osztrák-magyar általános vámtarifa elkészül és a magyar kormány elfogadja, akkor a külön vámterületnek, az önálló, a magyar érdekeket védő vámpolitikának, a közgazdasági s ezzel együtt a politikai függetlenségnek is örökre vége; mert az osztrákok beleegyezését nem várják, ugysis azok javáért, s ha országgyűlésileg el nem fogadják, segít a bajukon a 14. paragrafus.

Nincsen semmi reményünk abban, hogy az a bizonyos közös vámtarifa hamarosan létre ne jöjjön. Az alapelvek iránt az osztrákok a mi ugynevezett agráriusainkkal teljesen egyetértenek. Ez a közös politika, az osztrák-magyar status-rezon e bölcsesség-köve abban áll, hogy ha Németország úgy, akkor mi is

úgy; emeljük föl a nyerstermények behozatali vámját mi is. Ezzel a mi agráriusaink azt remélik, hogy drágábban fogják a magyar fogyasztók venni a terményeiket, az osztrák pedig azt, hogy nem mehetvén Németországba, megmarad neki olcsó kényszerárakon. Mindkét alternatíva nagyon kecségtető reánk magyarokra nézve. A magas termény-behozatali vámok ellenében az osztrákok természetesen az ipari importot kívánják rekompenzációképen magas behozatali vámtételekkel sújtani. Így az osztrák ipartermények majd egyedül maradnak piacainkon s mi majd az eddiginél rosszabb holmit drágábban fogjuk fizetni, ez is szép kilátás a számunkra.

Nehogy pedig azt higgye valaki, hogy ami itten megiródott, az pusztán föltevés, képtelen rémlátomány, hát ime közreadjuk, hogy az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” szakosztálya a németországi vámtarifával szemben a tegnapi ülésen egyebek között a következő határozatot hozta:

a) a közös vámtarifa mezőgazdasági maximum-vámjai legalább oly magaságban állapíttassanak meg, mint amily magasak a német tarifa vámjai;

b) hogy mindazon gabonaneműek vámjai, melyek Németországban az örlési engedélyes forgalomban vámvisszatérítésben részesülnek, a német vámtarifa vámjánál legalább egy koronával magasabbak legyenek, hogy így a német gabonabehozatalnak gátat vessünk;

c) hogy a keleti államok állatbehozatala előtt teljesen elzárkózzunk.

Ime, ilyen módon akarnak a bajunkon segíteni azok az emberek, kik az Omge nevében a fentebbi nyilatkozatukban adtak kifejezést az ő magyartalan és néprontó politikájuknak, akik nem tudják más orvosszerét a német tarifajavaslatok révén fenyegető válságnak, minthogy elzárják az országot a külföldi termények és élelmiszerek behozatala elől és megdrágítják nálunk is a fogyasztást, ha már a drága barátaik, a német agráriusok megdrágítják azt Németországban. De az agrárizmus jelében velük kötött reakcionárius szövetséget azért föl nem mondották, hanem tehetetlenségük siralmas voltát olyféle neveltséges javaslatokkal igyekeznek

ben kezdetét vette a katolicizmus nagy reakciója. Az egyház ujászervezése a jezsuiták vallotta elvek alapján megtörtént s II. Ferdinánd trónraléptével kitört a 30. éves háború. E háború történetének megírója, a tudós Gindely művében olvassuk, hogy a „klostergrabi protestáns templom falai ellen mért csapások visszhangot keltettek egész Európában” s a protestáns államok védelmére keltek a végveszélyben forgó vallásuknak. Bethlen Gábor ült ez időben Erdély trónján, melynek elnyerését jeles tehetségnek, ügyes diplomáciájának és szilárd hithűségének köszönhetette. Róla elmondhatjuk a mit kortársáról s a csatateren ellenfeléről Wallensteinről, a német költő mondott: „Von der Parteien Gunst und Hass verwirrt.

Schwankt sein Charakterbild in der Geschichte.“ Mig a történetírók egyrésze nem lát benne mást, mint „vakmerő és vállalkozó” önző embert, (Flathe—Philippson Weltgesch, VIII. 30. old.), addig a másik rész a 30. éves háború legnagyobb hadvezérét és politikusát tiszteli benne. Nekünk magyaroknak ő mindenkoron nemcsak rokonszenves alak, hanem büszkeségünk is, mert igaz mintaképe a magyar közpneemesnek, annak józan eszével, nyílt jellemével és gyakorlatias gondolkodásával. Megfelelt mindama várakozásoknak, melyeket Erdély az ő trónraléptéhez fűzött s melynek Mikola János következő üdvözlő beszédében adott kifejezést: „Hitünk és hitelünk olyan vagyónagyságod felől, ki nemzetségét és hazáját szánja, sebeit fájlalja, kötözi, orvosolja, ide s

fova tűnt, bomladozott szabadságát előbbi helyre rakogatja, támogatja és megerősíti, romlását építi, pusztaságát telepíti és mint édes atyja, anyja megbántódott sérelmeit kebelében megkérleli, édesgeti és megnyugotja.”

Uralkodása első éveit nagy próbára tették diplomáciai ügyességét, hogy a versengő Habsburgok s a török — által magát elismertesse s midőn trónján megerősödött, hatalma s vallása egyaránt erkölcsi kötelességévé tették az európai nagy háborúba való beavatkozását. Katolikus honfitársai közül legszenvédeyesebb ellenfele Pázmány Péter volt, az ő szívós ellenállása hiúsította meg terveinek nagy részét. A harctéren azonban páratlanul áll s három felkelésnek mindegyike egy-egy győzelmes hadjárat volt.

„Mostan vadnak, jaj, azok az üdők minőkünk, melyekben szent Irenaeus martyr mondása szerint, az élők a holtakra és a holtak az élőkre valóban irigykedhetnek,” eme szavakat olvassuk első felkelése alkalmával közzétett „Magyarország Panasza” című röpiratában s a nemzet megérté a hozzá intézett szöveget. Megmozdult az ország, kardot fogott a hajduság s Arany János szavai szerint:

„Táborba, mezőre, hadakozni hősén,
Hogy robbanna mindjárt . . . köztük az én ösöm.”

Nikolsburg, Bécs és Pozsony! jelentőségteljes három hely Bethlen felkelési történetében, mindegyike ma is hirdeti Bethlen nagyságát. Mig szövetségesei Pfalzi Frigyes a cseh

király, Mansfeld s Keresztély a dán király egymás után elbuknak, addig Bethlen Gábor mindenkor győztes marad, a császári sereg győzedelmes hadvezére, Wallenstein nem meri vele összemérni kardját s Bethlen egymásután három békében kényszeríti a Habsburgokat a vallás szabad gyakorlásának törvénybe iktatására és — az általa elfoglalt magyarországi terület átengedésére.

Bethlen küzdelmében azonban már a világi érdekek, az önzésnek is van része. Nem leljük fel benne azt az önzetlenséget, mely oly rokonszenvesé teszi Bocskay felkelését. Igaz, hogy mások voltak az idők is. Nem Hesszeni Fülöp, nem Zwingli, nem Urániai Vilmos, hanem Pfalzi Frigyes; Wallenstein és Gusztáv Adolf kora volt ez, melyben a vallás már-már csak ürügy világi törekvések, önző célok, dynasztai nagyraívágás és családi érdekek kielégítésére. Mint hadvezér, mint diplomata és államszervező igaz, hogy Bethlen fölülmulja Bocskayt, de vallás-sugalta önzetlenség tekintetében az elsőbbség Bocskay-é. Emennek két koronát szerzett a vitézsége, de ő egyet sem fogadott el; amannak egy sem jutott osztályrészül, pedig három után is ábitozott. A magyar, a lengyel és a cseh korona utáni vágy képezte felkeléseinek egyik leplezett indítékát s midőn célja eléréséhez legközelebb állott, midőn a távol északon a protestantizmus legnagyobb hőse, Svédország királya, Gusztáv Adolf készült zászlót bontani hitsorsosai érdekében, Bethlen Gábort 16 évi uralkodás után, 49. éves korá-

leplezni, melyek a német terménybehozatal ellen irányulnak. Hiszen nincs is német terménybehozatal!

Es ilyen urak akarják Magyarország közgazdasági politikáját irányítani, akik, hogy a tál lencséjüket pár garassal drágábban adhassák, Magyarország gazdasági függetlenségét, jövődő boldogulásának egyetlen feltételét képesek elejteni. És ha legalább a maguk osztályának tudnának használni, de még erre is képtelenek, a mit az őrlési forgalom elleni agítációjukkal is bebizonyítottak.

Meg is leszünk verve, ha ezeknek sikerül előre tolnakodniok. Es nem is fog rajtunk már senki más segíteni, mint maga a német, ha meghasonlik önmagával és így lesz csuffá az a terv, a mely romlásunkat jelenti s a mely ellen a mi kuruzslóink nem tudnak más orvosszert, mint az — éheztetést.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 6.

Kérvények voltak napirenden és mindenki azt hitte, hogy rövid fél óra alatt végez a Ház az összes kérvényekkel. A családás azonban gyorsan bekövetkezett, mert majdnem minden kérvénynél hosszabb vita indult meg, néhol szélesebb mederben is. Érdekesek azonban valóban csak Széll miniszterelnök kijelentései voltak, melyek mély hatást tettek az egész Háza, így a kivándorlásról s a kis existenciákról mondott szavai.

Az érdeklődés azonban ma mégis inkább a folyosó felé irányult, ahol a Vázsonyi-Szüllő affért tárgyalták minden zugban, Vázsonyi ugyanis a „lovagias“ elégtételadást megtagadta, de kijelentette, hogy sérteni nem akart, mint a hogy nem is sértette Szüllőt. Ennek a segédei azonban logiasságot emlegettek.

Vázsonyi álláspontját a Ház tulnyomó többsége helyeselte.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Hege-düs Sándor, Plósz Sándor, Wlassics Gyula és Cseh Ervin miniszterek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Elnök bejelenti, hogy Heltai Ferencz a vas-uti tisztviselők érdekében sürgős Interpellációt kíván előterjeszteni.

Hammerer Ernő előadó betérjeszti a dunántuli h. é. vasutakról szóló jelentést.

Ezután **harmadszori** olvasásban is elfogadta a Ház az **indemnitásról és magyar-horvát** pénzügyi egyezményről szóló törvényjavaslatokat.

Vancsó Gyula előadó előterjesztésére a képviselőház vita nélkül fogadta el az igazságügyi bizottságnak a képviselők lakbérének kiutalványozása tárgyában hozott határozatát, a mely szerint a volt tisztviselők is felvehetik képviselői lakbérilletékeiket.

Következett

a kérvények

első sorjegyzékének tárgyalása.

A kivándorlás.

Forgách Antal gróf előadó, a kivándorlás meggátolása tárgyában beadott kérvényeket a kormánynak kiadatni javasolja.

Kossuth Ferenc pártolólág kéri a kiadatást. **Széll Kálmán** miniszterelnök kijelenti, hogy a kivándorlást törvény szerint megtiltani nem lehet, de szabályozni igen. Ezeket a kivándorlókat rendszeresen elcsábítják és kifosztják. Arra kell törekedni, hogy ez meg ne történhessék. (Általános helyeslés) és hogy a kivándorlók visszatérhessenek érzelmeikkel, hazaszeretetükkel együtt. És gondoskodni kell arról, hogy künn se feledkezzenek meg arról, hogy magyarok s ott a hazával érintkezést tarthassanak fenn. (Általános helyeslés.) **A kivándorlás szabályozásáról legközelebb benyújtandó törvényben** minderről gondoskodva lesz. (Zajos, általános helyeslés.)

Az előadó javaslatát elfogadták.

A fedezetlen határidő.

Ernszt Sándor arra kéri a Házat, hogy a fedezetlen gabonahatáridőüzlet betiltása tárgyában beadott kérvényeket pártolólág adassa ki az illetékes minisztereknek.

Buzáth Ferenc annál is inkább támogatja Ernszt kérelmét, mert meg van győződve arról, hogy ha ezt a határidőüzletet betiltják, a magyar gazdákat nagy károsodástól óvják meg.

Széll Kálmán miniszterelnök tulzotaknak tartja a felhozott ageodalmakat, mert szerinte nem áll az, hogy a gazdák a határidőüzlet által 70 millióval károsodnak, különben már programjában megmondta, hogy a határidőüzlet feltétlen eltiltása első sorban a gazdáknak s a gabonaáraknak artana. Semmi tisztességtelenséget sem lát abban, ha előre biztosítva van a gabona szükséglet. (Zaj a népparton.) Elismeri, hogy házardjátékok is vannak az ily üzletek kötésénél. Ezeket a házardjátékokat

minél szűkebb korlátok közé szoritani, lesz a kormány legközelebbi feladata. (Általános élénk helyeslés.) A kérvényeknek egyszerű kiadatását kéri. (Helyeslés.)

Okolicsányi László néhány megjegyzése után a kérvényeket egyszerűen kiadta a Ház az illetékes minisztereknek.

Katonai előfogatok.

Forgách előadó a beszállásolási törvény és a katonai előfogatok rendezése tárgyában beadott kérvényeket a honvédelmi miniszternek kiadatni kéri.

Szederkényi Nándor az előfogatozást mint régi copfot eltörölteni óhajtja, de legalább is azt, hogy a katonaság épen annyit fizessen az előfogatokért, mint Ausztriában. Kéri, hogy pártolólág adassanak ki a kérvények a honvédelmi miniszternek.

Pichler Győző pártolja Szederkényi felszólalását, és kijelenti, hogy alkotmányjogi sértést lát abban, hogy császári rendeletekkel intézkednek az előfogatozás tárgyában. A válaszadásra vonatkozólag határozati javaslatot nyújtott be.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy az eddigi kormányokat sem valamely intenció vezette.

Szederkényi: Hanyagság!

Széll: Hát miért hanyagolta el ez ügyet Szederkényi ur? (Derűtség.) Ezt az ügyet is el lehet különben a törvény keretében intézni. (Helyeslés.) A kérvények egyszerű kiadását kéri. (Helyeslés.)

Rakovszky István: Azért, hogy az ellenzéknek sohase legyen igaza.

Pichler Győző visszavonja határozati javaslatát.

Széll Kálmán miniszterelnök szerint a parlamentarizmus fogalmával nem az egyezik, hogy itt pártszempontból heccet csináljanak. Komolyan ígérte az ügy rendezését s azt hiszi, hogy ez elég. (Helyeslés.)

A Ház egyszerűen adta ki a kérvényeket a honvédelmi miniszternek.

A kisvagyon védelme.

Molnár János: Horánszky nem tette a kezére a szívét (Hosszas, zajos derűtség) akkor, amikor a kis vagyonu emberekről szólt. Szabadka városa a homestead-intézménynek, a birtokminimumnak behozatalát kéri. A kérelmet melegen pártolja.

Kossuth Ferenc szinte támogatja ezt a kérvényt.

Széll Kálmán szerint a kormánynak kötelessége a kis existenciákról gondoskodni és a kormánynak szándékában is van segíteni a kis vagyonnal bíró osztályon. (Élénk, általános tetszés) Hivatkozik a felirati vitában e tárgyban tett kijelentéseire. Ami Horánszkyhoz való vi-

ban „ő szent felsége szép csendes halál által magához szólítá.“

lelеме már az egykoruak előtt rejtély volt, s még máig sincs kellőleg megvilágítva, felderítve. De nagyságát el kell hogy ismerje az, a ki tárgyilagosan akar felőle itélni. Csekély segédeszközökkel, ügyes diplomáciával megóvta hazánkat ama végzetes sorstól, mely ez időtájt, a katholicizmus győzelmeinek mámorában, Csehországot érte, megölte a messamisüléstől. Ez érdemeit jutalmazta jelenleg uralkodó felséges Urunk, midőn szobrot emeltet emlékének. Nagyságának egyik legszebb vonása igazi, mély vallásossága. Mesgyéjen áll ő ama korszaknak, melynek határán tul a vallás, innen pedig a világi érdek sarkalta tette az embereket, s Bethlem, a ki több izben végig olvasta a bibliát, a könyvek e könyvből tiszta vallásosságot, mélységes istenhitet szivott magába s belső meggyőződésének igaz megnyilatkozása volt az, mikor halála napján midőn már nem tudott szólni, e szavakat vette papírra: „Ha isten velünk, kicsoda ellenünk? senki nincsen bizonyára, bizonyára nincsen.“

A 30 éves háboru jellegű csakhamar megváltozik; elveszti vallásos jellegét s előtérbe lép a világi érdek, végcélja a Habsburgok világhatalmának megdöntése. A küzdelem szála Richelieu kezében folynak össze, a katholicus bibornok protestáns fejedelmeket toboroz együvé a katholicus császár ellen s e császár követeli VIII. Orbán pápáról, a katholicus egy-

ház fejről következőleg nyilatkoznak: „Katholicus templomok és kolostorok tüzvésze középett a pápa hidegen és mereven áll, mint a jég. A svéd király jobban buzgólkodik az ő lutheranusságáért, mint a szent atya az egyedül üdvözítő katholicus hitért“ (Ranke pápák tört. II. köt. 492. old.)

Bethlen utódjának, I. Rákócy Györgynek felkelésben kevés szerepe van már a vallásos motívumnak. Osakis a kitalásba helyezett dus pénzbeli támogatás és jutalom, a Rákócy család hatalmának megalapíthatásával keesegtető remény tudta rábírní Erdély óvatos és kissé tulfukar fejedelmét, hogy a Habsburgok ellenfeivel szövetekezzen és személyi sérelmek ösztönozték arra, hogy a magyar fegyverek hatalmas voltát még egyszer éreztesse.

„Magára és fejedelmi házára is“ — írja Siralmas krónikájában az egykoru Szalárdi János — „mind akkori palatinus gróf Eszterházy Miklóstól, de főképen a kassai generálistól, gróf Homonnai Jánostól, sok becsstelen és gyalázatos szókkal terheltetett, Kocsis György lett volna neve előtte... De mi ezeknél nehezebb egy mocskos pasquillus is bocsáttatván ki, abban nem csak egész fejedelmi házok, de a keszony életü és istenfélő idősök fejedelem-asz szony is nagy rítul és mocskosan marcongtatván, istenes férje azt tartja vala nagy gondnak, miképen tudhatná azt eltitkolni úgy, hogy magának füleiben nem menne, igyekezvén abból következhető keserűségét és megeshető nyavalyáját távozttatni “és ekkor a háza

becsületében is megsértett fejedelem parancsára 1644. február 2-án“ még hajnal előtt nagy idején az ország dobjával készülő-verés, virradva felülő veretvén „megindult Erdély hada s rövid időn a Vág vizéu Rákócy lovasai gázoltak át. Nyugot felől Torstenson, a svéd vezér, kelet felől Rákócy közeledett a remegő Bécs felé, midőn egy váratlan fordulat megmenté a császárveget. A svéd késedelmezett az ígért összeget lefizetni, a török tartvén Erdély elhatalmasodásától visszaparancsolt Rákócyt s ez kapva kapott az alkalmon, elfogadta a császártól felajánlott és a Rákócy család magánérdekeire nézve előnyös feltételeket s megkötötte 1645-ben. három évvel az általános európai béke megkötése előtt, a linci békét.

Rákócy György büszke volt e béke vivmányaira. Ismerjük nyilatkozatát: „Az ur Isten dicsőségére nézve s talán külső szabadságára nézve is hazánknak egy magyar fejedlem is azt végbe nem vitte, a mit mi mostan... „Nos, ebben annyi az igazság, hogy a vallás szabadságot ez alkalommal csakugyan az ország minden lakosára, még az alkotmány sáncain kívül álló jobbágyságra is kiterjesztették, de ennek fejében Rákócy feláldozta Magyarországnak a külföldi hatalmak által elismert és eddig mindenkoron tisztelt nagyhatalmi állását Mig Bethlem Gábor idejében a besztercebányai országgyűlésen a római császár, a francia, a lengyel királyok, a szultán és a cseh rendek követői megjelentek, addig 1648-ban a Münster és Osnabrück, azaz wesztphali béketárgya-

szonyát illeti, majd megtalálják ők az összekötő kapcsot, ne törődjön vele Molnár János. (Élénk derűség.)

A Ház elfogadta a bizottság ama javaslatát, hogy a kérvények kiadassanak a kormányoknak.

Rakovszky István: Az agráriusok is elfogadják? Szép!

A boritaladó.

Rátkay László a boritaladó eltörlését vagy tetemes leszállítását óhajtja, nehogy a pálinka és a szeszfogyasztás még nagyobb mérveket öltjön.

Elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után

Szederkényi Nándor is eltörlését óhajtja a boradónak, valamint Buzáth és Babó Mihály is.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormány foglalkozni fog a borfogyasztási adó reformjával, akként, hogy ezen adó csökkentésével más téren pótolják a veszteségeket. Rámutat arra, hogy a pénz kevés s így vigyázni kell minden téren, hogy a pénzügyi egyensúlyt meg ne billentsék. (Helyeslés.)

A kérvényeket kiadták az illetékes minisztereknek.

A vármegyei tisztviselők

fizetésrendezésénél

Pichler Győző több és nagyobb javadalmazást kíván a tisztviselők számára.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a tisztviselők helyzetét a pénzügyi állapotokhoz képest s a rendelkezésre álló eszközökkel mindig javítani fogja.

Szavazás után az ellenzék ellenpróbát kért, s a többség akkor is elfogadta a tételt.

A miniszterelnök javasolja, hogy folytasson holnap a kérvények tárgyalását, hétfőn pedig a megyei pénztárak államosítását tárgyalják.

Rátkai, Zboray és Pichler az utóbbi javaslat tárgyalását ellenzik, de a többség elfogadta a miniszterelnök előterjesztését.

Heltai holnap interpellál.

TÁVIRATOK.

Amerika az anarkisták ellen.

Washington, dec. 6. A szenátusban ma Comas és Hoar szenátorok indokolták az anarkisták ellen teendő intézkedések tárgyában általuk beadott indítványokat. Comas azt mondta, hogy a nemzetközi udvariasság követeli, hogy az Egyesült-Államok intézkedéseket tegyenek annak a megakadályozására, hogy az Egyesült-Államokban idegen uralkodók ellen összeesküvéseket szöjének. Hoar szigorú büntetéseket

lásoknál a magyar nemzetnek nem volt beleszólása, mert sérelmeinket a császár-király a linci békében már megörvösölte — papirosom: és az egykor oly határmagyar birodalom ez alkalommal szerepelt először mint valami német-birodalmi tartomány, melynek nemzetközi ügyeit a császár házilag s a maga hatáskörében intézi el. Győzelmünk lett a bukásunk, gyámság alá jutottunk.

Ez volt az a linci torta, melyet a Habsburgok nekünk feltaláltak s mely még most is megfekszik a gyomrunkat. Nagyhatalmi állásunktól fosztottak meg bennünket eme linci édes-séggel, melylyel szabadságvágyunkat is el akarták velünk feledtetni. Am ez utóbbi nem sikerült. Csak ideig-óráig némult el a fegyverek zaja, csak ideig-óráig szunyadozott a függetlenség vágya. A leányzó nem halt meg, csak aludt Rémitő álma volt, mert látta a hajtóvadászot, az irtóharcot, melyet ellenünk indítottak és a leányzó sikoltozva, velőtrázó jajkiáltással riadt fel álmából. Félelmetesen fenéséges volt az ébredés, harsogott a tárogató, bőmbölt az ágyu s megkezdődött szabadságharcunk második korszaka, a kuruc-labanc korszak, II. Rákócy Ferenc szabadságharca, történetünk e megkapó színjátéka, hatalmas drámája. És midőn Önöket e dráma meghallgatására, egy második előadásomra meghívám, fogadják ezuttal őszinte köszönetemet ama megtisztelő figyelmökért, melylyel mai előadásomat kíséрни kegyesek voltak.

indítványoz az Egyesült-Államok elnökének és alelnökének, valamint külföldi államfők megsejtésére. Hoar husz évi fogságbüntetést kér arra, a ki valamely uralkodó vagy államfő meggyilkolására felszólít valakit.

Elfogott burok.

Pretória, dec. 5. Az angoiok tegnap megtámadtak három bur tábort és ez alkalommal 200 nál több burt fogtak el és pedig 100-at Ermelótól dényugatra, 93-at Nilstroom mellett a westerbergi kerületben, a hol Bayer kommandóhoz tartozó tábort támadtak meg, és 19-et Transzval északnyugati részében, a hol Lybenberg kommandóját fogták el.

A városi képviselők szaporítása.

(A sürgönyileg megfellebbezett szegedi határozat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az ország minden városában élénk figyelemmel kísérik a szegedi eseményeket, melyek a városatyák szaporítása ügyében történnek. Arra kíváncsi most mindenki, mit mond a belügyminiszter a szegedi törvényhatóság többségének azon ismeretes határozatára, amelylyel a városi képviselők szaporítására vonatkozó rendeletét visszautasította, fölírván ellene az öszminiszteriumhoz, sőt az országgyűléshez is. Ezt a fölírást a belügyminiszter ellene való panaszképen is magyarázhatja. Mit fog hát szólni hozzá?

Kétségtelen, hogy ha a belügyminiszter gyorsan nem dönti el a fölirat dolgát, nagyon fonák helyzet áll be. December 15-ikén megválasztja Szeged polgársága a régi alapon a törvényhatósági tagjait és a legképtelenebb állapot lesz, ha a miniszter föntartja a rendeletet. Ehez pedig alig fér kétség.

A fölterjesztés még nem készült el, pedig ma már 5-ike van, tehát össze-vissza tíz nap választ el a választástól. Ez a helyzet indította a törvényhatóság két tagját, Kószó István drt, és Kókay István drt a mai napon arra, hogy sürgöny fölterjesztéssel, ille ve föllebbezéssel értesítik Szell Kálmán belügyminisztert a szegedi határozatról, sürgős elintézetést kérvén még a 15-iki választás előtt.

A sürgöny, melyet Kószó István dr. ma délelőt küldött el, így szól:

Belügyminiszterium

Budapest.

Szeged közgyűlésének többsége megtárgyalta 123187. számú miniszteri rendelet végrehajtását, elhatározta folyó hó 15-ére régi rendszer törvénytelen beosztás mellett bizottsági tagok választását. Így oly helyzet létesítettik, hogy rendelet legalább három évig életbe nem léphet, mert megbízást lejárat előtt visszavonni nem lehet. Fellebbezés birtokon kívül lévén, képtelen helyzet előállásának sürgős meggátolását kérjük.

Dr. Kószó István,

Dr. Kókay István,

bizottsági tagok.

A panaszos sürgönyre az a megjegyzés, hogy ebben némi tévedés van, amennyiben a közgyűlés határozata birtokon belül megfellebbezhető és Polczner Jenő képviselő, akitől az indítvány ered, már a napokban be is nyújtja a belügyminiszterhez fölterjesztendő föllebbezését. Ekkor pedig az az eset áll elő, hogy a határozat föllebbezés alatt állván, törvény szerint december 15-dikén az elrendelt törvényhatósági bizottsági választások meg nem ejthetők.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Nevezetes kastély, vigjáték. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: Sasok, bohózat. Este: A postásfiu, operette. (Páros bérlet.)

A nevezetes kastély.

— Bemutató előadás. —

Egy kastély, melyben hajdan Jean Jacques Rousseau a nagy szellemóriás, a legközelebbi múltban pedig Paul Coudret, a híres költő lakott, bir annyi nevezetességgel, hogy nemcsak irodalmi társaságok örököltik meg a ház falába beleillesztett márványtáblával, hanem valóságos versengés támad a kastély birtoka iránt és büszke, boldog az a halandó, aki ennek a kastélynak a tulajdonába juthat és különösen boldog lehetett Colombin, a gazdag gombkötő, mikor sajátjának mondhatta a nagy Rousseau egykori lakóházát, de legboldogabb a gombkötő huga és leánya, akik a híres Coudret költő szerelmét érezték a házban.

A gombkötő leánya: Marguerite semmibe se veszi férjét Gastont, mert ez egy közönséges prózai ember, aki fittyet hány Rousseaura és Coudret Pálra, valamit az egész poeta gárdára. Marguerite kezdi boldogtalannak érezni magát, mert férje nem osztja rajongását, nem érti magasra törő lelkét, mert az ily férj oldala mellett olyan rettenetesen prózai az élete. Így nő lelkében mindig erősebbre és hatalmasabbra a szerelem Coudret Pál, a híres költő iránt, aki e kastélyban lakott. Marguerite sohasem látta Coudret Pált, de azért szerelmes belé, róla ábrándozik nappal, róla álmodik éjjel.

A prózai férjnek van egy jó barátja, névszerint Claude Barrois, ez megérkezik a nevezetes kastélyba. Miután ezt a jó barátot az ábrándos familia még nem ismeri, Gaston, a férj, ezt a barátját használja fel arra, hogy feleségét kiábrándítsa. Abban állapotnak meg, hogy Claude adja ki magát, mint Paul Coudret; legyen ő az a híres költő, kit Marguerit imád és mint Paul Coudret utáltassa meg magát. Legyen utálatos, kiálthatatlan közönséges fráter — és ha Marguerit is ilyennek fogja találni lelke lovagját, akkor ki fog gyógyulni ábrándjából és ismét fogja szeretni férjét, kit most lenéz és kicsinyel.

Ez a vigjáték expozíciója. A második felvonást a férj és barátjának megállapodása, turpissága tölti be. Claudenek tényleg s kerül magát megutáltatnia a fiatal asszonnyal és hasonérzelmű nényével, sőt a Rousseaut imádó gombkötővel is — de rokonszenvet, sőt szerelmet ébreszt a bájos kis Geneviev, Gaston nővérének szívében. Ez a jelenet a tiszta poezis diadala. A darab végén megértik egymást a férj és feleség — és egymásé lesznek Claude és Genevieve.

A vig elemet képviseli Cabri c kapitány, akinek feleségét elcsábította az igazi Paul Coudret. Ez az ál Coudrén, tehát Claudeon akarja magát megboszulni, amíg aztán kiderül a valóság és ez a mulatságos félreértés is ki egyenlítődik.

Az előadás a jobbak közé sorolható. A poetikus asszonyt Mensáros Margit játszotta igen ügyesen, de még tökéletesebb lett volna alakítása, ha a többi szereplőkkel együtt játszik és nem elégszik meg azzal, ha csak saját szerepét jól eljátsza, mert amíg a színpadon van, csak az ott történőket kell látnia és átéreznie, egyszóval mindig ott legyen a figyelme a színpadon Igazi sikere volt Komlóssy Ilonkának, ki kedvesen alakította a serdülő kis leányt; László jó kedvvel játszotta Barroist, va-

lamint *Palágyi Gastont*. A komikumot jól érvényesítették *Mezei, Fenyéri és Bácsná*.

Carolus.

* **Gonda László jubileuma** kedden, bérlet-szünetben lesz. Anyian vannak, a kik Gonda 25 éves munkásságának elismerésül aznap a színházban helyet kívánnak, hogy bérletes előadás mellett el nem férnének. Ez lesz az idén az első bérlet-szünet. Az előzetes érdeklődőket a jubiléus számbaveszi, de a bérlek elsőbbségi jogát természetesen fenntartja a kedd déli hangszóig.

* **Vig vasárnap** lesz a színházban. Délután Rákosi és Guu kacagató vígjátéka a *Sasok* kerül színre, este *A postásfia*, mely ezután hosszabb ideig nem kerülhet színre, mert a díszleteket vissza kell szállítani a Magyar Színházhoz, a hol szintén nagy közönsége van még mindig ennek a szép zenéjü vidám boldogságnak.

* **Szerződötetés.** *Janovics Jenő*, a szegedi színház új igazgatója szerződötette *Mészáros Gizellát*, a nemzeti színház tagját.

* **Főhadnagy mint színműíró.** A *szabadkai* színházban e hónap 4 én *Lehrer Henriknek*, a 86. gyalogezred főhadnagyának *Magda eljegyzése* című négy felvonásos társadalmi színművét adták elő. A közönség, mint *Szabadkáról* jelentik, zajos óvációban részesítette a főhadnagyot, a kinek nevében *Ferenczy* rendező mondott köszönetet. A darabot *Pesti* társulata hozta színre.

* **Uj kuruc-színmű a Vigszínházban.** A Vigszínház igazgatósága előadásra elfogadot egy történelmi színművet, melynek címe *Kuruc Teja Dávid*, s amely nyilvánvalóan a *Herceg Ferenc Ocskay* brigadéros-ának hatása alatt íródott. A darab szerzője dr. *Fényes Samu* kassai ügyvéd, aki Kassa városnak Thököly id-jében való főbráját tette meg darabja hőségé. A darab úgy lehet, már a január elsején meginduló száz magyar előadás során színre kerül.

Szobrot Szilágyi Dezsőnek!

(A politika vezető embereinek akciója.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 6.

Szép és kegyeletes mozgalom indult meg a székesfővárosban.

Szobrot akarnak emelni Szilágyi Dezsőnek, a magyar szabadelvűség elhunyt bajnokának. Ami a tervet még értékesebbé teszi, az, hogy a mozgalom a magyar politika három főkorifeusától, *Széll Kálmán* miniszterelnöktől, *Apponyi Albert* gróftól és *Csáky Albin* gróftól indul ki.

Ez ugyszólván az első eset, hogy a magyar politika vezéremberrel saját kezdeményezéséből, minden külső felszólítás nélkül kezdeményezték egy ilyen kegyeletes akciót.

Fővárosi tudósítónk értesülése szerint *Széll*, *Apponyi* és *Csáky* már meg is kezdték a gyűjtést a Szilágyi-szobor javára, sőt maguk is tekintélyes összegekkel járultak a szép mozgalomhoz.

Az ország e három főemberének terve valóságos meglepetés.

A három kezdeményezőnek az a terve, hogy egyelőre még szűkebb körben folytatják a gyűjtést, de legközelebb aztán a nagy közönséget, az országot is bevonják szép tervükbe.

A tervelők már oly behatóan foglalkoztak a Szilágyi Dezsőnek emelendő szobor eszméjével, hogy már a szobor helye iránt is megbeszéléseket folytattak. Hír szerint a szobrot ott fogják felállítani a Szilágyi Dezső kedvenc tartózkodási helyén, a természet szép ölé: a *Tátrában*. Ott, a tarpataki völgy legmagasabb pontján, az óriási vizesés alján állítanak a nagy államférfinak maradandó emléket. Nem lehet annál szebb környezetet találni az egész országban sehol egy olyan ember szobrának, mint a milyen Szilágyi Dezső volt.

Lőjje magát agyon! . . .

(Komédia a Reichsrathban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 6.

A bécsi Reichsrath mai ülésén ismét botrányos jelenetek folytak le. A délszláv egyetem fölállításának kérdése volt napirenden és midőn *Sustersics* az indítvány okadatolását fejtegette, *Stein* nagynémet képviselő fölugrott a helyéről és vérben forgó szemekkel kiáltotta a szónok felé:

— *Ön aljas denuncians, ön a szlávok szegyenfoltja!*

Óriási vihar tört ki erre, a szónok pár percig nem is bírta beszédét folytatni. Mikor az izgalmak némileg csillapultak, *Sustersics* folytatta beszédét, *Stein* azonban ismét félbeszakította, még pedig a következő közbeszólással:

— *Vegyen revolvert és lőjje magát agyon, ön nyomorult, becstelen!*

A vihar újra kiört, az elnök percekig csöngetett és *Steint* rendreutasította.

Stein, úgy látszik, nem is hallotta az elnök rendreutasítását, mert egy általában nem figyelt oda, hanem rekedten kiáltozott tovább is *Sustersics* felé:

— *Vegyen revolvert és lőjje magát agyon!*

A fűsiketitő zaj újra meg újra kiört, az elnöki csengő éles szava elveszett a lármban. *Stein* pedig már a harmadik rendreutasítás után így kiáltott az elnökhöz:

— *Hát az elnök ur nem tudja, milyen gazember az a Sustersics?*

Elnök: Megtiltom, hogy ilyen hangot használjon?

Stein: Nincsen az elnök urnak egy régi rozsdás pisztolya? Ha van, hát adja oda neki, hadd lőjje magát agyon az a gyáva gazember!

Elnök ismétellen rendreutasítja *Steint*.

Stein: Igenis, lőjje magát agyon, erkölcsileg már úgy is teljesen meghalt.

E közbeszólásnak pedig az a magyarázata, hogy *Sustersics* egy mezőgazdasági bank élén állott s a járásb róság mindenféle piszkos üzelmekért elítélte. *Sustersics* ekkor kijelentette, hogy ha a felsőbbíróság az ítéletet megerősíti, akkor agyonlővi magát. Az ítéletet pedig csakugyan megerősítettek, de *Sustersics* nem lőtte magát agyon.

Mialatt *Stein* öt percekig gazemberezte, *Schulmayer* és *Gessmann* összevesztek és csaknem a tettegességig mentek.

MULATSÁGOK.

(=) **A waggonyáriak mulatsága.** Holnap, szombaton este 8 órakor lesz a waggonyári tisztviselők által rendezett s *Rámor Lajosné* védnöksége alatt álló jótékonycélu és hangversenyvel egybekötött táncmulatság. Az est rendkívül kedélyesnek és háziasnak ígérkezik, annál is inkább, mert a mulatozni kívánókat nem fogja fészélyezni az a hideg és bántó közömbösség, melylyel az ugynevezett *elitbálok*on találkozik a fiatalok. A városban általános az érdeklődés a szépnek ígérkező mulatság iránt, de azért, tekintve, hogy a terem elég tágas, tulzsufaltságtól sem kell tartani. Szóval egy olyan est lesz a mai, a melyen jól mulat az, aki nem báll igényekkel megy oda. Az az érdekes hangversenyprogram, mely a fiatalok táncát megelőzi, szintén nagy vonzerőt képvisel. A mulatságra a jegyek holnap egész nap előre váltathatók *Révész Nándor* könyvkereskedő szabad-ságtérli üzletében.

(=) **A református-bál rendező bizottsága** ez uton is felkéri azon hölgyeket, kik a koncertre

alakított női énekkarban részvételüket megígérni kegyesek voltak, hogy e hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor szervezkedés végett sziveskedjenek megjelenni a Maros-parti polgári leányiskola énektermében.

(=) **A Sebessy Ferenc munkásai dalárdája** 1901. évi december hó 7-én (szombaton) a „Fehér Kereszt” nagytermében dal- és szavallattal egybekötött estélyt rendez. A műsor a következő: 1. Szentelt hantok, Mesonyitól. Eneki a dalárda. 2. Nyisd ki anyá! . . . Gaál J.-től. Eneki a dalárda. 3. Humoros szavallat, Petőfítől. Előadja *Báthory Gergely*. 4. Népdalok, *Kassovitz-tól*. Eneki a dalárda. 5. Népdalok. *Hegedű* szóló. Előadja *Kovács Pál* karnagy. 6. *Kossuth* nóták. *Lányitól*. Eneki a dalárda. 7. *Ideges ember*. Monológ írta *Gabányi*. Előadja *Pospissel Imre*. 8. *Kurucz* nóták, *Gaáltól*. Eneki a dalárda. *Karnagy: Kovács Pál*. Kezdeté este 8 órakor.

Vázsonyi Vilmos lovagias ügye.

(A demokraták akciója a párbaj ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Tegnap számunkban hiradást adtunk a *Vázsonyi Vilmos* és *Szüllő Géza* képviselők között keletkezett afférről. *Vázsonyi Vilmos* tudvalevőleg megtagadta az elégtételt arra való hivatkozással, hogy régtől fogva ellensége a párbaj intézményének s mint demokrata nem párbajozik.

Az összes budapesti demokrata klubok és egyesületek a *Vázsonyi* provokáltatása folytán elhatározták, hogy *nagyszabású akciót indítanak a párbaj ellen*.

Vázsonyinak ez az afférje különben szélesebb körökben érdeklődést kelt, nemcsak az ő személyeért, hanem főként mert tudva van róla, hogy határozott ellenese a párbajnak. Beszéltek is már előre, hogy *Vázsonyit* éppen ebben a pontban fogják majd a parlamentben kikezdeni s ezért fölötte érdekes, milyen magatartást tanusít majd *Vázsonyi* az első afférje ügyében, mert ebből aztán ki fog tűnni, hogy egyáltalán mit tekint majd ezentul irányadónak a párbajozás dolgában, Beavatott körökben így beszélnek arról a magatartásról, melyet *Vázsonyi* az ilyen afférekben tanusítani fog:

Vázsonyi határozottan azon az állásponton van, hogy elvből nem párbajozik. *Vázsonyi* e hírek szerint hivatkozik nyilvános állásfoglalására a párbaj ellen, melyhez semmi áron sem lesz következtelen ezuttal, a gyakorlatban sem. Tudvalevően ő volt az, aki a nagyváradi híres *Urley-féle* halálos párbaj alkalmából a törvényhatóságok föliratát szerkesztette a képviselőházhoz, amely föliratban intézkedést kértek a párbaj ellen. Ugyanily felfogás nyilatkozik meg számos cikkében is, melyek odakonkludálnak, hogy egyáltalán nem ismer más becsületről, csak olyat, a melyet az ország sok százezer polgára is a magáénak vall. Ő sem akar különb becsületet annál a polgári becsületnél, mely a mandátumával őt megtisztelte.

Hogy ezt a felfogást *Vázsonyiban* a megállapodott férfikor meggyőződése érlelte elvvé, arra vall az is, hogy *Vázsonyi* még egyetemi hallgató korában nem jutott erre az elvi magaslatra. Abban az időben még több afférja volt, sőt egyizben kezén oly súlyos vágást szenvedett, hogy az irás most is nehezebbre esik. De már 1894-ben, mikor egyizben fegyveres elégtételt követeltek tőle, azt kereken megtagadta. A lovagias formába legföljebb annyira megy bele, hogy megengedi, hogy valamilyen affért két két ember intézzen el békésen. Ily ügyekben maga is szerepelt már megbízottként, de mihelyt fegyveres elintézés került szóba, a maga részéről mindig lemondott a megbízatásról. A párbj társadalmi szokásával tehát *Vázsonyi* már 1894-ben leszámolt, mikor

megtaladta a fegyveres elégtételadást, ezzel ugyyszólván magára zudítván azt a társadalmi ítéletet, hogy őt párbajképtelennek tartják. Vázsonyi nem is akar párbajképes lenni, mert a demokratság elvével nem tartja összeegyezhetőnek a párbaj abuzusát. Ertesülésünk szerint a demokrata-kör értekezletre is készül, hogy energikusan állást foglaljon az ellen, ha pártjuk tagjai közül bárkit is provokálásokkal terrorizálni akarnának.

Erdekes különben e helyütt rámutatni, hogy más országok demokrata parlamenti férfiai, hogy viselkednek, mikor párbajra hívják ki őket. Dasinszky osztrák szociáldemokrata képviselőnek például gróf Dziedezutzkival, a lengyel klerikális nemesség vezérével volt afférje. Mikor pedig a büszke slachtic segédei megjelentek Dasinszkyknál, ez a következőket jelentette ki:

— Mondják meg a gróf urnak, hogy mint jó keresztényt meg akarom őt kimélni attól, hogy megsértse vallása dogmáit. Magamat pedig meg akarom kimélni az ostobaságtól. Remélem, ezzel az elégtétellel az urak megelégszenek.

Ausztriában különben is gyakori eset, hogy képviselők visszautasítják a provokálást. Így tett Kronavetter, az ismert demokrata-vezér, sőt Bécs dédelgetett szemefénye, akivel a magyar parlament egyik pártja is szívesen kacérkodik: — maga Lueger is.

Az a két nyilatkozat, melyet egyrészt a Vázsonyi megbízottai Vázsonyinak, másrészt Vázsonyi a Szüllő Géza segédeinek adott át, a következőképpen szól:

Vázsonyi Vilmos
országgyűlési képviselő urnak
Budapest.

Tisztelt barátunk!

Megbízásod értelmében mai napon délelőtt 11 órakor megjelentünk Kubinyi Géza országgyűlési képviselő Szép utca 3. szám a lakásán, hogy ott Szüllő Géza képviselő ur által tőled kért elégtétel ügyében nevezettnek megbízottai, jelesül: Kubinyi Géza és gróf Wilczek Frigyes képviselő urakkal üzenetet közöljünk.

Nevezettek előtt nevedben kijelentettük, hogy a képviselőház december 4-iki ülésén Szüllő Géza ur közbeszólására adott válaszdal őt sem egyéni, sem képviselői minősége, vagy becsületében sérteni nem volt szándékod, hanem az ő közbeszólása folytán egy oly tényállásról tettél említést, mely a lapokban megjelent és cáfolat nélkül maradt.

Minthogy Szüllő Géza ur megbízotta, a fenti kijelentéssel *be nem érték*: vagy teljes bocsánatkérést vagy fegyveres elégtételt követeltek, mi megbízásodhoz képest átadtuk nekik alábbi levelet.

Budapest, 1901. dec. 6.

Baráti üdvözléssel:

Bessenyei Ferenc,
Dr. Rózsa Vilmos.

Gróf Wilczek Frigyes és Kubinyi Géza
uraknak
Budapest.

Önök lovagias elégtételt kértek tőlem Szüllő Géza képviselő ur nevében. Hogy tiszteltem ne legyek, megneveztem megbízottaimat, bár én lovagias becsületet nem ismerek. Beérem azzal a polgári becsülettel, mely elég jó az ország dolgozó millióinak.

Sajnálattal hallom, hogy Szüllő Géza ur az ő közbeszólására adott válaszat sértőnek találja.

Sérteni nem akartam őt, csak tréfálkozni akartam olyan tényállások alapján, melyek lapokban láttak napvilágot és cáfolat nélkül maradtak. Ezt önként jelentem ki. Fegyveres elégtételt nem adok, nem ismerem el. A párbaj ellen számos cikkben, nyilvános beszédekben foglaltam állást, a párbajellenes mozgalom egyik kezdeményezője voltam. Nem ta-

gadam meg magamat és nem akarom megtagadni elveimet.

Mint demokrata, nemcsak a voksokat fogadom el po gártársaimtól, hanem meg is hajlom a polgári becsület előtt.

Tisztelettel:
Vázsonyi Vilmos.

A képviselőház folyosóján igen nagy érdeklődéssel pertraktáltak az affért és nagy kíváncsisággal várták az eredményt. A folyosón Olay Lajos több képviselő társának azt monddta:

— Szüllő eljárása merénylet a szólásszabadság ellen. Szóvá tenni kell az ülésben is.

Szüllő Géza segédei — hir szerint — ma délben levelet intéztek felükhöz, a melyben azt írják neki, hogy „az ügyet részéről lovagiasan befejezettnek tekintjük“

A Vázsonyi-Szüllő ügy úgy látszik komplikálódik. Szüllő Géza egyik segédje, Kubinyi György Vázsonyi segédeivel való tárgyalás közben valami sértőt mondott Vázsonyira. Vázsonyi egyik segédje, Rózsa Vilmos dr. ezt a sértést a magáévá tette és ma este Baracs Marcell dr. és Vészi Józseffel provokáltatta Kubinyit.

SPORT.

+ Nagy nemzetközi vívóverseny. A szegedi vívó-egyesület 1902. február 15-én és 16-án nagy nemzetközi vívóversenyt rendez. Fegyvernem tör és kard. A versenyfőhívást a bizottság már a közel napokban szét fogja küldeni. Addig is fölvilágosítást Bencsik Lajos egyesületi titkár (Szeged, vaspálya-utca 27. sz.) készséggel nyújt az érdeklődőknek.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, december 6.

Az adakozási kedv, mint a mai napon látszik, egyelőre megcsappant. Nyilván arra vár a közönség, míg a szigorubb idők végleg beállnak. Pedig ha egy-egy napra enyhül is a levegő, a tél már két ségtelenül itt van.

Nagyon kérjük a mi jószívű közönségünket, ne késsék jótékonyágának gyakorlásával. Tudjuk, hogy igen sokan szántak még kisebb-nagyobb összegeket az ingyen kenyér nemes céljaira, tudjuk, hogy e jótékonyásra szolgáló összegeknek legnagyobb részét még ezután akarják beküldeni. Csak az a kár, hogy e várakozással csak késleltetjük a nemes munka megkezdését, pedig az éhezők alig várják a kenyéresbolt megnyitását.

Különösen azért kérjük az ingyen kenyérré szánt összegeknek minél előbb leendő beküldését, mert a kenyéres boltot mindaddig meg nem nyithatjuk, míg a rendelkezésre álló összeg nem biztosít arról, hogy a kenyérszítás szakadatlanul tarthat a szükség egész idején át s egyszer sem kell azt egy percre sem beszüntetnünk.

Siessenek tehát Arad város és a megye anyagi jó szívű hölgyei és nagylelkű emberbarátai, hozzák el a jótékonyág oltárára azt az áldozatot, amelylyel egy szörnyű kintől: az éhínségtől mentik meg nyomorultjainkat. Jusson eszünkbe az a számtalan szivhezszóló jelenet, amely tavaly a kenyéres boltban lefolyt, ne feledjük, hogy az éhezők könyes szemekkel, didergő kezöket kinyújtva, várják, hogy juttassunk nekik is valamit abból, amit a jólét nekünk nyújtott!

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Bréda Viktor gróf	20.—
Braun és Kohn	10.—

Mai gyűjtésünk eredménye ... 30.—

Hozzáadva a tegnapi kimutatott 1195.47

Eddigi összes gyűjtésünk ... 1225.47

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánkfordul, szívesen szolgálunk.

Szell és Darányi sajtópöre.

(A „panamá“-val vádolt miniszterek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6

Szell Kálmán és Darányi Ignác sajtópört indítottak a „Népszava“ című szocialista lap ellen azért, mert ez ocsmány rágalomokkal, kvalifikálhatlan támadásokkal illetve a miniszterelnököt és a földmivelésügyi minisztert abból az alkalomból, hogy Darányi Szentiványi Józseftől megvette a csorbai tót.

Az ocsmány rágalmozó cikk A legszemérmelenebb panama címmel látott a nevezett lapban napvilágot s abból a következő részleteket adjuk:

Miután elmondja a közlemény, hogy Darányi körülbelül 5.000.000 koronát adott Szentiványi Józsefnek a tóért, így folytatja:

„Darányinak erről a stikklijéről, melylyel őt millió koronát kilopott az adózók zsebéből, úgy beszéltek a napilapok, mintha legalább is boldoggá tette volna az éhező, nyomorgó, az Amerika felé kivándorló népet. Nézzük meg, mi ez a nagy dolog. Nem akarunk hosszadalmasak lenni, ezért kijelentjük, hogy ez a legalávalóbb panama, melyet ez a panamában bővelkedő ország felmutatni képes. Az igazság egyszerűen az, hogy Darányi Ignác — állítólag Szell Kálmánnal egyetértve — ürügyet keresett arra, hogy ezért a mitsem jövedelmező pocsoltyáért milliókhoz juttassa Szentiványi Józsefet. Kérdezzük: miért? Nyíltan azt beszélük, hogy százezrekre rugó sápert, provizióért, melyen osztozkodni lehessen. Hogy kinek — azt nem nehéz kitalálni.

A minap kapott a királyi ügyészség felhatalmazást arra, hogy Szell és Darányi miniszterek nevében a „Népszava“ ellen rágalmozás címen sajtópört indíthasson. Ez megtörtént, sőt dr. Kállay Miklós sajtóügyi vizsgálóbíró ma fel is hívta a bevadolt lapot arra, hogy a cikkért felelős személyt megnevezze. Szerzőként erre Tatay Gyula betűszedő, egy szocialista munkás jelentkezett a vizsgálóbíró előtt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A tüdővész ellen védekező aradi egyesület megalakítása tárgyában az aradi orvos egyesület által kiküldött tüdővész-bizottság ma délután ülést tartott, melyen elhatározták, hogy még e hóban benyújtják a megalakítandó aradi tüdővész elleni egyesület tervezetét a plénum elé. A tervezet elkészítésével Löwinger Miksa dr. és Posgay István dr. orvosokat bízták meg. A bizottság árt a békésmegyei szanatorium-egyesülethez átkérve annak alapszabályait és tervezetét. A szomszéd-egyesület válaszában egyuttal azt az ajánlatot is teszi az aradi bizottságnak, hogy Arad csatlakozzon a Békésmegyében ugyanez irányban megindult mozgalomhoz. Ez esetben a békési egyesület esetleg nem ragaszkodna ahhoz, hogy a szanatorium annak idején majd Békésmegyében építtessék fel.

(*) Az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye vasárnap délután 4 órakor

tartja a polgári fiiskola dísztermében harmadik szórakoztató előadását. A műsor a következő: 1. Magándallam. Fuvolán előadja Gyertyámfy Zsigmond. 2. Monológ. A paleset. Előadja Kovács Géza. 3. Szakelőadás. Az állatok szellemi és érzelmi világáról. Tartja Matusik Márton polg. isk. tanár. 4. Szavallat. Előadja Biró Mariska. 5. Magyar népdalok. Enekléi Leitersdorfer Soma, hegedűn kíséri Klotz Gábor.

(*) **Háromszáz gyermek felruházása.** Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület holnap szombat délután 3 órakor öltözteti fel istápolójait jó téli ruhával. Ebben a jótéteményben az összes községi iskolákba járó árva vagy nagyon szegény tanulók — nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül — részesülnek. A felöltöztetés alkalmából az egyes. elnöksége meghívja az egyesület tagjait, valamint minden emberbarátot. A ruhákat a polgári fiiskola dísztermében osztják ki.

(*) **Asztalosok közművelődési köre.** Az aradi asztalos-segéd-ek egy része vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestület tanácskozó termében összegyűl, hogy megalakítsák az asztalos-segéd-ek aradi közművelődési társkörét.

(*) **Az aradi alkalmazottak lakaréka, hitel és segélyegylete,** mint szövetkezet december 8-án délután 5 és fél órakor a városháza földszinti kistermében a következő napirenddel tart közgyűlést: 1. Az alapszabályoknak az igazgatóság által indítványozandó módosítása. 2. A végleges tisztikar választása. 3. Esetleges indítványok. Ez uton is felkéri az elnökség a szövetségi tagokat, hogy ezen közgyűlésen minél számszerűbben szíveskedjenek megjelenni.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezes heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Tömeges adóárverések

Aradon.

(Az új pénzügyigazgató egy intézkedéséről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Aradváros adóügyi osztályában **Beke Károly** aradi pénzügyigazgató vizsgálatot tartott s megtekintvén a hátralékos adófizetőkrol vezetett nyilvántartást, elrendelte, hogy az összes adóhátralékosok ellen fogantossítsák a III. fokú végrehajtást. Fogantossítsák pedig haladéktalanul és fogantossítsák a harmad-fokú végrehajtást. Ami azt jelenti, hogy minden hátralékos adófizető feje alól késelelem nélkül ki kell huzni a párnát.

Erre az intézkedésre hamarjában nem lehet mást mondani, mint hogy meggondolatlan, elhamarkodott és mindezekből következik, hogy helytelen és káros.

Aki az aradi adófizető polgárok helyzetét ismeri s aki tisztában van a helyi gazdasági viszonyokkal, az ilyen intézkedést nem tehet, s ha mégis tesz, akkor erre a legfelsőbb fórumnak, a miniszternek figyelmét kell rá felhívni.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy ez évben érthető és általánosan ismert okokból az adóhátralék összege emelkedett. A múlt év december 6-ig beszédett Aradváros állami adóban 939.800 koronát, az idén pedig 1901. december 6-ig csak 911.706 koronát, vagyis 28.094 koronával kevesebbet, mint a múlt évben.

Ez a különbség harminckétezer koronával emelte az összes hátralékok összegét, mely állami adókban összesen 298.551 koronát tesz ki.

Kétségtelen ezek szerint, hogy a hátralék nőtt, de kétségtelen az is, hogy a növekedésnek oka és alapja is van. Ebből azonban éppen nem következik az, hogy most már aztán valóságos krudelitással is kelljen a behajtáshoz fogni s az utolsó órákban, ami ujévig még hátra van, adóprésbe kelljen szorítani az adófizető polgárokat.

Az adóügyi osztályt senki sem vádolja, hiszen tudvalevő, hogy elment addig a határig, amelyen túl már a méltánytalanság kezdődik. Ha még tekintetbe vesszük azt a körülményt, hogy az ideai adóhátralékosok legtekintélyesebb részét olyan polgárok teszik ki, akik eddig még soha késedelmi kamatot nem fizettek, vagyis hátralékban még sohasem voltak, s hogy éppen az ideai év szomorú gazdasági eredménye folytán kénytelenek késedelmeskedni a fizetésben, — akkor mindenki belátja, hogy a pénzügyigazgató ur intézkedése a lehető legidősebb és a lehető legnagyobb ellentétben van a közadók kezeléséről alkotott törvények szellemével.

A város most már halasztást senkinek nem adhat s az árveréseket fel nem függesztheti. Innen van, hogy ma már többen táviratilag fordultak halasztásért a pénzügyminiszterhez.

Az általános konsternációt keltett intézkedés minden ódioma a pénzügyigazgatóságra hárul, melynek vezetője ugyilátszik nem tudja megválogatni a helyes utat, amelyen a rábizott jogokat gyakorolhatja.

Akció a párbaj ellen.

(Mozgalom Budapest, Bécs és Berlinben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 6.

A kontinens három nagy fővárosából érkezett ma olyan mozgalom híre, mely a párbaj eltörlését célozza. Az insterburgi párbaj, a halálos kimenetelű bécsi párbaj, a Vázsonyi Szüllő affér mindmegannyi érlelte ezt a mozgalmat.

A Vázsonyi Szüllő-afférral lapunk más helyén foglalkozunk, itt az affér azon részével foglalkozunk, mely a párbaj ellen irányul. — Budapestben az 5., 6., 7. és 8. kerületi demokrata egyesületek ma este **Bessenyei Ferenc** volt országgyűlési képviselő elnöklése alatt értekezletet tartottak, melyen **Baracs Marcel** dr. ügyvéd erősen kikelt azok ellen, kik oly férfiakat támadtak meg, akik egész életükben a párbaj ellen harcoltak. Az értekezlet kimondván, hogy a Vázsonyi Vilmos provokálásában terrorizmust lát azok részéről, kiket Vázsonyi első képviselőházi beszédében támadott. Ha ez a megfélemlítési kísérlet megismétlődne, tudni fogja az értekezlet, hogy milyen fegyverekkel verje a támadásokat vissza. Kimondották végül, hogy Vázsonyi ügyét teljesen magukévé teszik és a párbaj ellen a legszélesebb propagandát kezdik.

Bécsből táviratozzák, hogy ott ma egy 400 aláírásu fölhívást bocsátottak ki a párbaj ellen. Az aláírók közt hírneves férfiak nevei olvashatók, mint Bilinszki, Steinbach, Chlumetzky; főnemések, főrendek, tudósok, írók, művészek. A dolog óriási feltűnést kelt.

Berlinből táviratozzák, hogy **II. Vilmos** császár ma a német hadsereg összes tisztjeihez egy rendeletet bocsátott ki, melyben fölhívja őket, hogy a párbajoktól tartózkodjanak.

HIREK.

Lövöldözés az utcán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 6.

Hack György budapesti gyári munkás ma kelletnél többet öntött fel a garatra s kicsi hiba, hogy hat embernek halálát nem okozta. A veszedelmet mind a hat szerencsésen kikerülte, csak maga **Hack György** nem. Ő rajtaesett és valószínűleg életével fogja megfizetni az ittas fővel okozott botrányt.

Hack György ma délben, amint részegen végigment az Arena-uton, hirtelen kirántott

egy hatlövetű revolvert és a hozzá legközelebb járó-kelőkre kezdett lövöldözni. Szerencsére egyik golyó nem talált. Azonban mire öt golyót kilőtt, oly rémületet okozott, az Arena-uton, hogy egyetlen ember nem volt látható a közelében. Mindenki berohant az udvarokba, az üzletekbe, ki merre látott.

A részeg ember körülnézett s egy tüzettszet látott lóháton közeledni. Ennek szánta tehát a hatodik golyót.

Csakugyan nekirontott és elsütötte a revolvert, de az utolsó golyó nem talált.

A tüzettszet pedig rálovagolt a részeg munkásra, aztán kirántotta kardját s olyat sujtott rá, hogy a koponyáját kettéhasította.

Mentők szedték össze a vérben fetrengő részeg **Hack Györgyöt** s elvitték a kórházba, a hol azonban kevés a remény, hogy felgyógyuljon.

— **Erzsébet főhercegnő esküvője.** Erzsébet főhercegnő esküvője nem január 7-én, hanem 27-én lesz. Az esküvőt a szokásos renúnciáció fogja megelőzni.

— **A hollandi királyné válása.** Tegnap számbunkban hosszabb cikk keretén számoltunk be a legújabb uralkólóházi perpatvarral, a melynek következtében **Vilma királyné** elválna férjétől. Egy amsterdami sürgöny szerint a küszöbön álló válásról szóló hírek minden alapot nélkülöznek s a királynő hercegi férjével már kibékült s együtt is étkeznek.

— **A trónörökös Torontál-vármegyének.** A **Ferenc Ferdinánd** főherceg családjában beállt örvendetes családi esemény alkalmából annak idején Torontál-vármegye is kifejezte szerencsekívánatait. A gratulációt a következő megleghangu leiratban köszöni meg a főherceg:

Torontál-vármegye nagytekintetű közönségének,

Nagybecskerek.

Ferenc Ferdinánd főherceg 6. cs. és kir. Fensége Torontál-vármegye nagytekintetű közönségének a Tekintetes vármegyei törvényhatósági Bizottság 1901. évi szeptember 17-én és folytatva következő napjain tartott rendkívüli közgyűlésének határozata folytán kifejezett üdvkívánatait a fenséges Urat és nejét **Zsófia hercegnő** születésével ért öröm alkalmából benső köszönettel fogadta. A fenséges Ur, aki nagyon kellemesen érintett azon Vármegyei Közönségének szives figyelme és ragaszkodása, mely Vármegye területén oly sok kellemes percet töltött, megbizni méltóztatott, hogy a vármegye nagytekintetű Közönségének e szives figyelemért legmelegebb köszönetét to' macsoljam.

Kelt, Bécs, stb.

A főudvarmester:

Nostiz gróf.

— **Az új városatyák igazolása.** A múlt hó 17-én megejtett törvényhatósági bizottsági tagválasztások alkalmával megválasztott harminchat új városatyának mandátumát Aradváros igazoló-választmánya mai ülésén igazolta. Kedden telt le a megtámadási határidő s ez alatt egyetlen új városi képviselő megválasztása ellen sem adtak be felszólamlást. Ezek alapján az igazolóválasztmány, **Magyar Ferenc** kivételével, valameny új képviselőt hat évre megválasztott törvényhatósági tagnak jelentette ki. **Magyar Ferenc** mandátuma ugyanis, miután ő **Bauer Gyula** helyét foglalja el a képviselőtestületben, csak három évre szól.

— **Közigazgatási Ülések.** Aradmegye közigazgatási bizottsága holnap, szombaton reggel 9 órakor ülést tart a megyeháza kistermében. — Aradváros közigazgatási bizottsága szintén holnap es pedig délután 4 órakor tartja meg rendezes havi ülését. Mindkét bizottsági ülésen **Urban Iván** főispán fog elnökölni.

— **Az új honvéd kaszárnya.** A város építészeti bizottsága **Varjassy Lajos** gazdasági taná-

Egy fővárosi tanár kegyetlensége.

(A főlpofozott osztály.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, december 6.

Párját ritkító képtelennek látszó brutalitás hírére kaptuk ma egy budapesti iskolából. A hihetetlen eset a hatodik kerületi állami főgimnáziumban történt, melynek épülete a Lovag-utcában van. Az iskola egyik tanára e szerint a többek által megerősített hír szerint ötvenhat növendékét egymásután főlpofozta, megverte, úgy, hogy azok véresen, dagadt arccal sirva mentek haza. Ez a rövid tényállítás, amelyről fővárosi tudósítónk a következő részletes tájékoztatást küldi:

A lovag utcai gimnázium második osztályában tegnap délelőtti tizenegy órától tizenkettőig szünet kellett volna előadni. Dietz József számtan-tanárnak. A tanár néhány perccel tizenegy óra után belépett a tanterembe és így szólt a kis diákokhoz:

— Azok, akik már megfizették a tandíjat, menjenek föl Zindl tanár urhoz.

Zindl Béla dr. a magyar és latin nyelv rendes tanára, helyettes igazgatója az intézetnek. A tanár szavára a tanulók közül, mintegy ötvenhatan elhagyták a termet és csak néhány fiu maradt odabent. Néhány perc múlva visszajöttek a tanulók és azt jelentették, hogy Zindl tanár csak azt a néhányat hívja, aki nem fizette még le az iskolapénzt.

A számtantanár erre rátámadt a növendékekre, hogy hiszen ő is ezt mondotta. Mikor pedig a tanulók ellentmondtak, a professzor valamennyit kiállította a padból, majd egyenként odahívta őket a katedrához és mind az ötvenhatot főlpofozta. Többet köztük erősebben is megvert, annyira, hogy mintegy nyolc-tíz gyermekén nyomot is hagyott hátra az ütés.

Igy vajda Jenőt, aki először tért vissza a terembe, előbb jól főlpofozta, aztán a baját huzogatta meg, végül a sarokba lödítette. Kohn Arnoldot a padhoz vágta, úgy, hogy a fiu egyik alsó-karját egészen főlhorzsolta. Friedmann Vilmost úgy vágta pofon, hogy az a falhoz vágódott. Kaiser Károlynak a szeme dagadt meg a rája kapott ütéstől. Mosnik Lajosnak szintén nagy daganat van az arcán a verés következtében. Legrosszabbul járt Király István. A tanár a szerencsétlen fiut fülénél fogva emelte föl, úgy, hogy a füle s emellett a bőr több helyen felszakadt és vérzett.

Mikor aztán a büntetésnek ez a módja véget ért, a tanár más fenyegetésbe fogott: feleltetni kezdte a végig vert osztályt és sorban a legrosszabb osztályzatot írt be nekik. Végül busz büntető-feladatot adott föl.

A „tanítás” órája után tíz percnél szünet következett. Ezalatt a megkínzott gyermekek csaknem valamennyien sirtak. Különösen az egyik vérző társukat, Király Istvánt vették körül sirva, tehetetlenül.

A csoportosulást Keményffy Jenő ügyeletes tanár szét akarta osztani; de amikor megtudta, hogy mi történt, maga vezette a kuthoz a gyermeket és mosta vérző fülét, melyen saját szavai szerint — több helyen, mintegy tíz centiméternyi vérző szakadás volt látható.

A tízperces szünet elteltével a gyermekek visszatértek a tanterembe, ahol tizenkét órától egyik Mattyasovszky Endre földrajz-tanárnak kellett volna előadást tartania. Mikor Mattyasovszky az osztályba lépett, a növendékeket nagy siránkozásban találta. Kikérdezte a gyermekeket, akik fuldokló zokogás közepett adtak felvilágosítást a történekről.

Erre Mattyasovszky kiment és behívta Zindl Béla dr. igazgatóhelyettesét, valamint

Stüll Nándort, a tanári kar legöregebb tagját. A három tanár megvizsgálta a dolgot, megnézte a sérült fiuk sebeit, kikérdezte a növendékeket. A tapasztalatról Mattyasovszky tanár jegyzőkönyvet vett föl, illetve beírta azokat az osztálykönyvbe.

Ezek után, minthogy az előadást lehetetlen volt megtartani az általános sirás, fejfájás miatt, a gyermekek elhagyták a termet és kimentek az udvarra. Ekkor a számtantanár, aki megverte őket, kiüzent a tanári szobából egy fiuval, hogy a büntető feladatokat két tanuló kivételével valamennyinek elengedi. Mikor pedig a véresre vort Királyt meglátta, anok is elengedte még a büntető-feladatot — „engesztelésül.”

Igy történt az eset, melyről a tudósításban említett tanárok adták a fent elmondott felvilágosításokat.

Egy újságíró ma délelőtt fölkereste az iskola igazgatóját, a ki a történekről ezeket mondta:

A gimnáziumot, ő, az igazgató, soha egy percre sem hagyta felügyelet nélkül. Tegnap, mikor félóra dolga akadt, helyettesítését Zindl Béla dr. tanárra bízta, a ki higgadt, jó modoru uriember. Zindl kezeli a tandíjak ügyét s ezért a tíz percnél szünet alatt felkérte tanártársát, Dietz Lajos drt, hogy küldje fel hozzá azokat a növendékeket, a kik a december elsején esedékes volt tandíjat nem fizették meg.

Dietz Lajos heveskedő, izgatott kedélyű ember. A mint belépett az osztályba, rászólt a fiukra, a II. b) osztály tanulóira s erre a felbírásra vagy ötvenen elhagyták a termet. Zindl közölte velük, hogy rosszul érthették az utasítást s visszaküldte őket az osztályba azzal, hogy azok menjenek fel hozzá, a kik hátralékosok a tandíjjal.

A fiuk azonban, pajkoskodva lármáztak, játszottak a folyosón s nem siettek vissza az osztályba. Husz-hoszonöt percig tarthatott, mire bementek s nevetve mordították Dietznek, hogy tévedett.

Erre következett az a sajnálatos dolog, hogy Dietz, a kit az is bántott, hogy a fiuk „elbiccelték” 20–25 percet, megfélekedezett hivataláról és kötelességéről.

Az esetről az igazgató még ma részletes jelentést tett Erődy Béla dr. tankerületi főigazgatónak, a ki azonban ágyban fekvő beteg s azért nem foglalkozhatott az ügygyel

TÖRVENYKEZÉS.

§ A Kormos-ügy. A Kuria nagyobb fegyelmi tanácsa e hónap 9-én, hétfőn déli tizenkét órakor zárt ülést tart az I. polgári tanács termében, melyen Szabó Miklós, a magyar királyi kuria elnöke fog elnökölni. Mint hírlik, a Kormos-féle ügy kerül a zárt ülésen tárgyalás alá s azért elnököl maga Szabó kuriai elnök.

§ A hortobágyi haramia. Többször szerepelt már Sívágó János neve olyan bűnperekben, a melyek a régi romantikus betyárvilágra emlékeztetnek. Ma ismét vele foglalkozott a kir. kuria V. büntető tanácsa. Ezuttal a Pallagpusztán elkövetett rablás miatt ítélték a veszedelmes ember fölött. Steiner Vilmos bérlő és családja ellen követett el rablómerényletet harmadmagával ezelőtt két évvel, a mely azonban balul ütött ki, mert a tanya emberei lármát csaptak s a rablók elmenekültek. De a dulakodás közben Steinernek felíglette a rablóvezér arcáról az alarcot és felismerte Sívágót, a kit a csendőrök nemsokára el is fogtak. A debreceni törvényszék esküdtbírósa rablás kísérletének büntetteért elítélte 4 és fél évi fegyházra. A kir. kuria ma Tassy koronaügyész-helyettes indítványára az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat elutasította. Érdekes,

hogy Sívágó már kétszer kötél általi halálra volt ítéltve, de a halálos ítéleteket a kuria mindkét-szer megsemmisítette.

Templomépítés folytán

jelenleg a Minorita-épületben lévő helyiségekből 1902-ik év tavaszán kiköltözöm, miért is

férfi divat, diszmnü,
gyermekjáték,
utazási-felszerelések
és pipere-árúimat
jutányosan árúsítom el.

Ifj. Szojka János

a JOKEY-hoz. 1665

Arad, Andrassy-tér 13. szám.

KOZGAZDASÁG ES KOZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6

Száraz időjárásunk van éjjeli fagygyal, mely nappal kienged és ezáltal csak jobban erősíti vetéseinket.

A mai hetivásárra mintegy 500 métermázsza buza és 1000 métermázsza tengeri hozatott be, mely gabnamennyiség jó kereslet mellett magas napi áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.80—7.90.
Buza közép minőségű 7.60—7.70.
Tengeri 4.30—4.35.
Rozs 6.30—6.40.
Arpa 5.20—5.30.
Zab 6.80—6.90.
Az irányzat szilárd.

— Sertésvész a Lunkaságon. Az aradmegyei Lunkaságon a sertésvész ismét fellépett. Somoskészen Holländer Sámuel pusztáján a borosjenői állatorvos megállapította a vészt. A pusztán eddig 39 sertés nullott el.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 6.

Déltőzsde. Buzakinálat jó, vételkedv jó. Nyugodt irányzat mellett 35.000 métermázsza került forgalomba, tartott, közben néhány fillérrel drágább áron. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa 8.72—8.73
Rozs 1902. áprillisa 7.36—7.37
Zab 1902. áprillisa 7.59—7.60
Tengeri 1902. májusra 5.58—5.59
Repce 1902. augusztusra 11.75—11.85

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa 8.71—8.72
Rozs 1902. áprillisa 7.36—7.37
Zab 1902. áprillisa 7.58—7.59
Tengeri 1902. májusra 5.58—5.59
Repce 1902. augusztusra 11.85—11.90

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény 655.—
Magyar hitelrészvény 667.—
Leszámlolóbank részvény 418.50
Rima-Murányi vasúti részvény 483.—
Osztrák-magyar Államvasúti részvény 651.—
Közúti vasút 591.50
Városi villamos vasút részvény 295.50

Szeszüzet.

— December 6. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ér-

tesítéseket a kiadóhivatal Ad. levél-
beni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg mellékelendő. Telefon ertesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Ha hull a haja!
használjon

Kossuth-féle haj-essentiát

(T. Capillorum)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen,
kitűnő haj-ápoló szer.

1 próba üveg ára **2 korona.**

Kapható a megváltóhoz ozimzett gyógyszer-
tárban 916

M.-RADNÁN.

Telefon 438.

1000 és 1000

különböző ékszerárgyak és órák érkeztek
a karácsonyi és újévi ünnepekre

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerészhez

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Alkalmi bevásárlás folytán a legolcsóbb
eladás. — Arany, ezüst tárgyak és zálog-
jegyek a legmagasabb árban megvételnek.

Egy tanuló felvétetik.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villamos csengő
berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 566

Párisi Bazáromban

karácsonyig

a maradékokat csomóságra

bámulatos olcsón árusítom.

ugymint: fehér himzéket blouzoknak va-
lók, bortnikat, aplikációkat, csipkéket és
szalagokat. Himzett divánpárnáknak valók,
és többféle karácsonyi ajándékoknak való
ozikketek.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget
ezekről a kirakatomban meggyőződést
szerezni.

Mély tisztelettel

WERSCHITZ K.

1551

Salacz-utca 1.

Ha olasz

vivószeret

akar vásárolni, forduljon bizalom-
mal a legolcsóbb bevásárlási for-
ráshoz 1506

Weinberger Izidor

Budapest,

IV., Váci-utca 34.

Valódi

Perzsaszőnyegek

kaphatók 1713

Schwarcz Zsigmondnál

Deák Ferencz-utca 42.

Karácsonyi és újévi ajándékoknak
alkalmas

fényképek

KLAPOK ALAJOS

Arad, Minorita-palota (Templom-utca)

kaphatók. 1712

KARÁCSONYRA!

Művelt emberek közt nincs elmésőbb és elegánsabb meglepetés, mint egy művészes
kivitelű, dívtos levélpapírral és Billellettel megtöltött **díszdoboz**, melyekből ez időnyre bámu-
latra méltó szép példányok megjelentek. 2 koronától 16 koronáig és üzletemben megírkinthető.
Ezenkívül ajánlok

Karácsonyra

festékszereket, festő
mintákat, rajzeszközöket,
emlékkönyveket, leve-
lezőlap albumokat, fény-
képező gépeket, kará-
csonya dísz. stb. stb.

Bloch H.

PAPIRKERESKEDESE. KÖNYVNYOMDÁJA.
FÉNYKÉPESZETI CZIKKEK RAKTÁRA.
ARAD.

Köztudomásu,

hogy nálam készülnek a
legegánsabb névjegyek
meghívók, köszönő és kö-
szönő levelek és min-
den egyéb kisebb vagy
nagyobb nyomtatványok.

Igen ajánlatos, hogy a vásárlást és a nyomtatványok rendelését minél előbb eszközöljék,
mert eleinte a választék teljesebb és a kiszolgálás tökéletesebb. 1105

Mérsékelt árak. — Az üzlet egész napon át nyitva.

Városi és megyei telefon 128. sz.

Videki rendelések a leggyorsabban teljesítettek. Levelezés magyarul, németül és románul.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi ménesben

f. évi decz. hó 15-én reggel 9 órakor

mintegy 50 darab számfeltti

3 éves herélt ló

árverés útján

eladatni fog.

Ménesparancsnokság.

1705

Női-kalap divatüzlet átvétel.

Nagyérdemű hölgyközönség!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki hölgyközönség nagy-
becsű tudomására hozni, hogy a rég óta fennálló, legjobb hir-
névnek örvendő elsőrangú Lux Jozefa tulajdonát képezett

Női-kalap divattermet

Andrássy-tér 22. sz. alatt

átvettük és azt LUX JOZEFA utóda cég
alatt tovább vezetni fogjuk.

Támaszkodva számos éven át e téren szerzett tapaszta-
latainkra, valamint az eddig irányunkban tanusított jóindulatu
pártfogásba, reméljük, hogy új üzletünkben is nagybecsű tá-
mogatására számíthatunk.

Készítünk és raktáron tartunk mindennemű párisi és bécsi
modellek szerint készült **női kalapokat.**

Elvállalunk **tolifestéseket, kalapfestéseket,
formálásokat, átalakításokat** valamint mindennemű
javitásokat.

Gyászkalapok

legjutányosabb áron pontosan készíttetnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását továbbra
is kéri 1873

Tisztelettel

KOCH RÓZA és TÁRSA.

Legjobb minőségű
Singer-varrógépek

5 évi jótállás és nagyon jutányos
áron kapható

KALMÁR JÓZSEF

műszerészuél

Aradon, Salacz-utca 2. sz.

Nagy javító-műhely.

Villanycsengő bevezetéseket és javi-
tásokat olcsó áron eszközöl. 1534

Utbaigazítással, tanácsccsal

szolgál, minden képzelhető

teendőket elvégez,

okmányokat megszerez

miniszteriumoknál, bármely hatóságnál,
jogtanácsosa segítségével bíróságoknál, ka-
tona, anyakönyvi, telekkönyvi, illeték, adó,
ipar, utlevél, nagykorusítás, örökbefogad-
ás, törvényesítés, honpolgárság, illetőség
és megsemmisítési ügyekben.

Örökségek, követelések, letétek érté-
kesítése. 1504

Szeszgyáraknak, Contingens, új iparvállala-
toknál engedély s állami kedvezmény ki-
szközlése. (Sokoldalú tapasztalat. Pontos
kiszolgálás. Méltányos díjazás). Rémi és
Kormos. Budapest, régi posta-utca 10.

3396—901. tksz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. jbiróság mint te-
lekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Libus Antal m.-pécskai lakos
végrehajtónak Libus József m.-
pécskai lakos végrehajtást szem-
vedő elleni 100 kor. tőkekövetelés
és járulékal iránti végrehajtási
ügyében az aradi kir. törvényszék,
a pécskai kir. járásbíróóság terüle-
tén lévő, M.-Pécska határában
fekvő, a m.-pécskai 3809. sz. tjkv-
ben A. I. 2. sorsz. a. ingatlanak
Libus Józsefet illető 1/4-ed részére
a C. 4. alatt özv. Libusné Ordody
Borbála javára bekebelezve levő
szolgalmi jog épségben tartása mel-
lett 642 koronában az árverést
ezennel megállapított kikiáltási ár-
ban elrendelte, és hogy a fennebb
megjelölt ingatlan az 1902. évi
január hó 28 ik napján délelőtti 10 óra-
kor ezentelekkvi hatóságnál meg-
tartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási áron alól
is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlanok becsárának
10%-át, vagyis 64 korona 20 fill-
ért készpénzben, vagy az 1881.
LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881.
évi november 1-én 3333. sz. a. kelt
I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dék képes értékpapírban a kiküldött
kezéhez letenni avagy az 1881.
LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előle-
ges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt Pécskán, a kir. jbiróság
mint telekkönyvi hatóságnál 1901.
évi október hó 18-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. albiró.

1707

4 frt 34 egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll, és pedig: 12 vizes pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör-üveg, 6 kompót-tányér, 1 kompót-tál, 1 csemege-állvány, összesen 41 drb.

6 frt 45 egy hat személynek való ételkészlet, legfinomabbkarlsbadi porcelánból, festett és aranyozott diszitással, mely 26 darabból áll és pedig: 6 lapos-tányér, 6 leves-tányér, 6 csemege-tányér, 1 levestál fedéllel, 1 pecsenyétál, 1 főzeléktál, 1 salátatál, 1 tésztatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-tartó, összesen 26 drb.

3 frt 95 egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy teakészlet, mely 15 darabból áll, és pedig: 1 kávé- vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 cukorkartó fődéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 drb. Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz visszakiadatik. Ládaért 80 kr. számítatik. Megrendelések utánvét mellett az utolsó vasuti állomás megjelölésével eszközöltnék.

Szabó Albert

üveg, porcellán és lámpa raktára

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

1668

Télikabátok.

Az előrehaladott idény folytán a nagy választékban készletben lévő őszi és téli

férfi-, fiu- és gyermekruhák

leszállított áron alól lesznek kiárusítva

KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében

Andrássy-tér 9. sz.

1476

Az üzleti berendezés és butorzat szintén eladó.

Utazóbundák.

Nagy karácsonyi szőnyeg vásár!!!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg	13.— frt.	1 mtr. Imperial futó szőnyeg	2.20 frt.
1 „ Tapesztrie futó szőnyeg	1.35 „	1 „ Brüsseli futó szőnyeg	1.— „
1 „ Kidderminster szőnyeg	1.— „	1 ablak szövet függöny...	1.— „
1 „ Velvet futó szőnyeg	2.20 „	1 „ csipke függöny ...	1.80 „
1 „ Coeus futó szőnyeg 90		1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr.	
etm. széles	1.— „	hosszu... ..	23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszu 9.50 frt.

1168

Deczember 9 és 16-án!!

az összes szőnyegmaradékok minden elfogadható áron eladatnak.

Deczember 9 és 16-án!

egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.

Lópokrócok minden minőség és árban csak

Domán Sándornál

ARAD, Szabadság-tér 17.